

Quicksan Wet natuurbescherming

Erfontwikkeling Elzenbosweg 19, Brummen

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Thoma en Bennink's landerijenbureau
t.a.v. de heer J. Wassink
Hoofdstraat 47
7213 CR Gorssel

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	10041
Datum:	22-4-2021
Projectleider:	B. Pegge
Opgesteld:	N. Otten
Gecontroleerd:	J. Loeffen
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2021 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	6
3	Natuurwetgeving en -beleid.....	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Bescherming van soorten	11
3.3	Bescherming van gebieden.....	11
3.4	Bescherming van houtopstanden.....	12
3.5	Gelders Natuurnetwerk.....	13
4	Methode.....	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Bureauonderzoek	14
4.3	Terreinbezoek.....	14
4.4	Inventarisatie bunzing en wezel	15
5	Beschermde soorten	16
5.1	Planten.....	16
5.2	Zoogdieren.....	16
5.2.1	Vleermuizen	16
5.2.2	Grondgebonden zoogdieren	18
5.3	Vogels	19
5.4	Reptielen.....	21
5.5	Amfibieën	21
5.6	Vissen.....	22
5.7	Ongewervelden	22
6	Nader onderzoek kleine marterachtigen	23
6.1	Opzet veldonderzoek.....	23
6.2	Methode	23
6.3	Resultaten.....	25
6.4	Effecten en ontheffing.....	26
6.5	Conclusie.....	26
7	Conclusie	27

7.1	Beschermde soorten.....	27
7.1.1	Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt	27
7.1.2	Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt	27
7.1.3	Algemene zorgplicht	27
7.2	Bescherming gebieden	28
7.3	Bescherming houtopstanden	28
7.4	Gelders Natuurnetwerk.....	28
7.5	Uitvoerbaarheid van de plannen	28
7.6	Geldigheid rapportage.....	28
	Literatuur	29
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving.....	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens het erf aan de Elzenbosweg 19 te Brummen, te herontwikkelen. Hierbij wordt een bestaande, vervallen boerderijwoning gerestaureerd, oude schuren gesloopt en het erf landschappelijk ingepast.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek*. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

*Omdat uit het eerste veldbezoek al bleek dat er mogelijk sprake is van een negatief effect op kleine marterachtigen als bunzing en wezel, is hier soortgericht onderzoek naar verricht. Dit nader onderzoek is ook uitgewerkt in deze rapportage.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het erf (plangebied) ligt direct ten noorden van Brummen aan de rand van de bebouwde kom, langs de Elzenbosweg in de gemeente Brummen. Het erf bestaat uit een zeer vervallen boerderijwoning uit omstreeks 1900. Deze woning heeft een ingezakt rieten dak waardoor de elementen vrij spel hebben in de woning. In de gehele woning dringt regenwater door tot op de vloeren en heeft de wind vrij spel. Daarnaast bestaat het pand uit een enkelsteense muur met een enkelzijdige dakconstructie. Naast de woning is circa 660 vierkante meter aan schuren aanwezig. Dit betreft één kleine schuur, één werktuigenberging en een tweetal oude varkens/ligboxenstallen (afbeelding 1 & 2). Allen zijn in slechte bouwkundige staat, door middel van gaten in het dak en de zijkanen. Deze schuren bestaan uit enkelzijdige muren, bestaande uit stenen of beplating met een asbest of pannendak zonder onderliggende isolatie. Rondom de bebouwing is het erf erg verruigt. De oostkant bestaat voornamelijk uit dicht braamstruweel met wilgen. Het oostelijke gedeelte van het erf bestaat voornamelijk uit fruitbomen, knotwilgen en een oude lindeboom. Verlichting en waterelementen ontbreken binnen het plangebied. De directe omgeving bestaat voornamelijk uit kleinschalig beheerde agrarische percelen (gedeeltelijk voedselbos) gelegen tussen de Oude Brummensebeek, het Gat van Cortenoever en de bebouwde kom van Brummen.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens een groot gedeelte van het plangebied herin te richten. Hierbij zullen een aantal bestaande elementen worden gehandhaafd of verwijderd. Het gaat hierbij om de volgende zaken (afbeelding 3):

- Behouden oude lindeboom.
- Behouden knotwilgen.
- Versterken/herstellen fruitgaard.
- Gedeeltelijk behouden aanwezige wilgen in het oosten van het plangebied.
- Behouden van de boerderijwoning door deze uitvoerig te restaureren.
- Slopen 660 vierkante meter aan schuren.
- Verwijderen van het braamstruweel.
- Bouwen nieuw bijgebouw bij de boerderijwoning.
- Bouwen nieuwe woning ter grootte van circa 600 kubieke meter.
- Landschappelijk inpassen van het erf door het aanplanten van solitaire bomen, singels en heggen, daarnaast zal in het zuiden van het plangebied een wadi worden aangelegd.

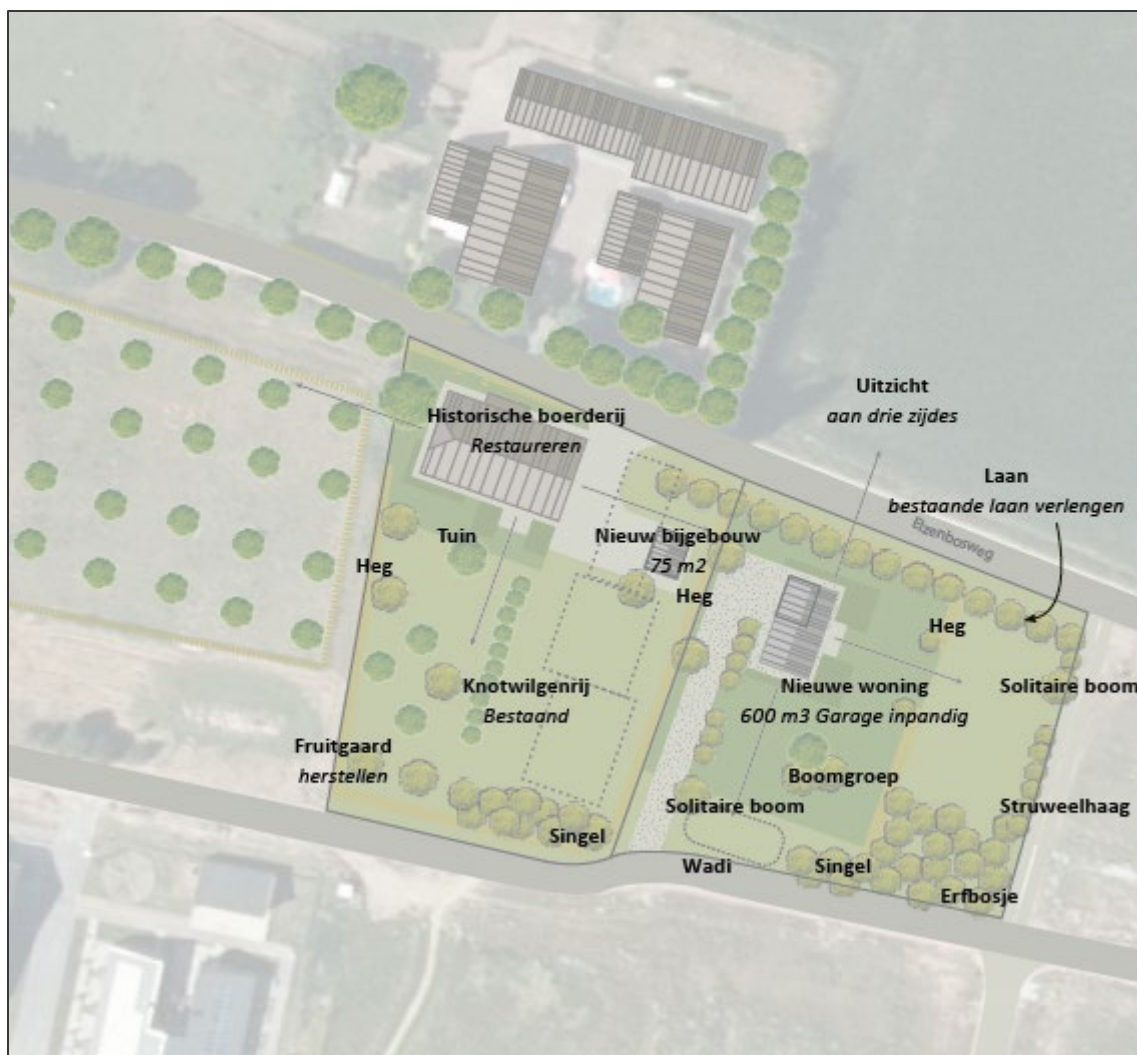
Plangebied Elzenbosweg 19, Brummen

Afbeelding 1: Huidige situatie op het erf aan de Elzenbosweg 19 te Brummen (ESRI, 2021).

Afbeelding 2: Bestaande situatie van het erf aan de Elzenbosweg 19 te Brummen.

Afbeelding 3: Inrichtingsschets erf aan de Elzenbosweg.

Afbeelding 4: Impressie plangebied, situatie op 22-12-2020.

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze leidt tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale Wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedenbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 1,3 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten echter uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. De aard van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied (sloop, renovatie en nieuwbouw) brengt storingsfactoren met zich mee zoals verstoring door licht, geluid of trillingen. Echter, dit betreft een tijdelijke verstoring waarbij effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. In de huidige situatie is het plangebied grotendeels verhard door het aanwezige woonhuis en schuren.

In de nieuwe situatie zal sprake zijn van een vergelijkbare inrichting: behoud van het woonhuis en in plaats van de schuren en een tweede woonhuis. Daarmee blijven effecten op de omgeving gelijk. Zowel in de huidige als de nieuwe situatie is er geen potentie voor het ontwikkelen/ uitbreiden van een habitatype dat reeds aanwezig is in het Natura 2000-gebied. Op basis van deze kenmerken hebben is er met de voorgenomen werkzaamheden geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening middels het programma AERIUS-Calculator is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Deze stikstofberekening zal worden uitgevoerd en worden beschreven in een separate rapportage.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het omhakken of rooien van bomen is gelet op de Wet natuurbescherming niet zomaar toegestaan. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de ‘bebouwde kom Boswet’ liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de ‘bebouwde kom Boswet’ bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de ‘bebouwde kom Verkeerswet’. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:

- wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbepplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten er meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

Mogelijk worden enkele wilgen in het westen van het plangebied gekapt. Deze beplanting staat buiten de bebouwde kom Boswet en beslaat een oppervlakte dat groter is dan 10 are. Derhalve dient hiervoor een kapmelding te worden gedaan bij de provincie Gelderland.

3.5 Gelders Natuurnetwerk

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Provincies hebben hiervoor soms een andere benaming. Zo gebruikt Gelderland de benaming Gelders Natuurnetwerk (GNN). De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit terreinen met een andere bestemming gelegen in de voormalige EHS.

Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van het GNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het GNN denkbaar zijn, is het noodzakelijk een GNN-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Het plangebied en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het GNN of de GO. Het plangebied ligt op ongeveer 700 meter van het dichtstbijzijnde begrensd GO-gebied en op 1,7 kilometer van GNN-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN en de GO. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht. (Provincie Gelderland, 2021)

4 Methode

4.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is indien beschikbaar gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) (NDFF, 2021).
- De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, is gebruikt om na te gaan of nabij het plangebied in het verleden beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of data van de waarnemingen waren daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer) en kunnen daardoor betrekking hebben op waarnemingen buiten het plangebied.

4.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door N. Otten uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 22-12-2020 bij 5°C, regenachtig weer en windkracht 1 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

4.4 Inventarisatie bunzing en wezel

Omdat uit het eerste veldbezoek bleek al dat er mogelijk sprake is van een negatief effect op kleine marterachtigen als bunzing en wezel, is hier soortgericht onderzoek naar verricht. Middels speciaal cameraonderzoek, de zogenaamde struikrovers, is hierbij onderzocht of betreffende soorten aanwezig zijn binnen het plangebied en wat de functie van het plangebied is voor deze soorten.

Dit nader onderzoek is uitgevoerd in de periode februari - maart 2021 en zal verder worden beschreven in H6.0 van deze rapportage.

5 Beschermde soorten

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de huidige inrichting van het plangebied (erf) was dit ook niet de verwachting. Binnen het plangebied zijn vrijwel uitsluitend soorten waargenomen van voedselrijke ruigtes als hop, Canadese fijnstraal, grote brandnetel en late guldenroede. Gelet op de aanwezige terreintypen, het gebrek aan beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze kunnen op basis van het aanwezige biotoop worden uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Gebouwen

Gebouw bewonende vleermuissoorten hebben een voorkeur voor verblijfplaatsen met stabiele klimaten waarin zich genoeg wegkruipmogelijkheden bevinden. Voorbeelden zijn relatief goed geïsoleerde jaren 70 woningen met een pannendak en spouwmuur. Dergelijke eigenschappen worden niet gevonden in de bebouwing binnen het plangebied. De panden zijn namelijk allen ongeschikt als verblijfplaats vanwege zowel de bouwkundige eigenschappen als de bouwkundige staat. Zo beschikken de boerderijwoning en de schuren allen over enkelsteense muren en/of enkelzijdige beplating van zowel de muren als de dakconstructies. Hierdoor ontbreekt de bufferende werking van de panden (isolatie) evenals een stabiel binnenklimaat. Daarnaast ontbreken wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen. Naast de bouwkundige eigenschappen is ook de bouwkundige staat erg ongunstig. De boerderijwoning is over de gehele lengte van het dak lek en ingezakt. Hierdoor hebben wind en regen vrij spel op het pand en versterkt dit het ongunstige, instabiele binnenklimaat. Ditzelfde geldt ook voor de overige bebouwing op het erf in de vorm van de schuren. De daken zijn lek en via de zijkanten tocht het door. Ook deze eigenschappen versterken het ongunstige microklimaat voor vleermuizen.

Bomen

Mogelijk worden in het oosten van het plangebied enkele wilgen gekapt, hierin zijn geen potentieel geschikte holtes waargenomen voor vleermuizen. Gezien de geringe omvang (diameter circa 30 cm op borsthoogte) was dit ook niet de verwachting.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen door de aanwezigheid van veel groen, in combinatie met luwe zones door de aanwezige bomen en bebouwing. De directe omgeving is tevens ook geschikt als foerageergebied door de aanwezigheid van veel water en kleinschalige landschapselementen. Naast foerageergebied gebruiken vleermuizen lijnvormige elementen om zich langs te verplaatsen als bosranden of houtwallen (zie ook kader - Foerageergebieden en vliegroutes). Dergelijke elementen zijn niet binnen het plangebied aanwezig.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Vanwege de ongunstige bouwkundige eigenschappen en staat van de binnen het plangebied aanwezige bebouwing, kunnen verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten worden uitgesloten. Ditzelfde geldt voor boom bewonende soorten waarvoor potentieel geschikte holtes ontbreken. Mogelijk wordt het plangebied wel gebruikt als foerageergebied, dit betreft geen essentieel foerageergebied door de omgeving met veel alternatief leefgebied. Daarnaast zal het plangebied landschappelijk worden ingepast en na de ontwikkeling wederom geschikt zijn voor vleermuizen om te foerageren.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen, literatuurgegevens en expertise zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het plangebied aanwezig of te verwachten: egel, ree, haas, vos en diverse algemene muizen en spitsmuizen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Daarnaast maken een aantal van het plangebied gebruik als migratieroute.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Binnen en rondom het plangebied komen mogelijk ook enkele soorten voor zonder provinciale vrijstelling, het gaat hierbij om soorten als bunzing, boommarter, steenmarter en wezel. Voor deze soorten, met uitzondering van boommarter zijn geschikte verblijfplaatsen in potentie aanwezig in de vervallen schuren en het braamstruweel. De vervallen schuren, welke onder andere in potentie geschikt zijn voor steenmarter, zijn geïnspecteerd op sporen als prenten, latrines en prooiresten. Deze zijn binnen de oude schuren en ook binnen het gehele plangebied niet vastgesteld. Steenmarter kan derhalve worden uitgesloten omdat deze veelal prooiën mee neemt in zijn of haar verblijfplaats en het territorium markeert middels latrines (uitwerpselen). Steenmarters hebben doorgaans een territorium grootte van minimaal 10 ha, afhankelijk van de hoeveelheid voedsel. Derhalve is steenmarter vermoedelijk wel aanwezig in de omgeving maar maken de bestaande bebouwing hier geen essentieel onderdeel van uit in de vorm van een vaste rust- en verblijfplaats of essentieel foerageergebied. Bunzing en wezel leven doorgaans een stuk verborgener en kunnen derhalve niet al op

voorhand worden uitgesloten binnen het plangebied. De vervallen schuren en het braamstruweel zijn uitermate geschikt voor zowel bunzing als wezel. Naast vaste rust- en verblijfplaatsen maken deze soorten mogelijk gebruik van het plangebied als onderdeel van het foerageergebied. Dit betreft geen essentieel foerageergebied door de ligging in een omgeving met veel kleinschalige landschapselementen als bosschages, voedselbossen en kleine agrarische percelen.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een tijdelijk en beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Gelderland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld. Daarnaast zal het plangebied landschappelijk worden ingepast welke het tijdelijk verlies aan leefgebied zal compenseren.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Voor de bovenstaande soorten zonder provinciale vrijstelling geldt dat potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn voor bunzing, steenmarter en wezel binnen het plangebied. Steenmarter kan worden uitgesloten omdat sporen in de vorm van prenten, prooiresten en latrines niet zijn waargenomen. Omdat een groot gedeelte van het plangebied opnieuw zal worden ingericht, is er mogelijk wel sprake van een negatief effect op bunzing en wezel. Derhalve dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar bunzing en wezel middels speciaal hiervoor ontwikkelde cameravallen (zgn. struikrovers). Dit nader onderzoek bepaald of het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk is en of er een ontheffing Wet natuurbescherming zal moeten worden aangevraagd bij de provincie Gelderland.

Dit nader onderzoek middels de zogenaamde struikrovers is uitgevoerd in de periode februari - maart 2021 en zal verder worden beschreven in H6.0 van deze rapportage.

Conclusie: In het kader van de Wet natuurbescherming is nader onderzoek uitgevoerd naar grondgebonden zoogdieren (bunzing en wezel). Dit nader onderzoek wordt beschreven in H6.0 van deze rapportage.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Jaarrond beschermde nesten

Op erven kunnen verschillende soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn als kerkuil, steenuil, huismus en boerenzwaluw. Van steenuil zijn twee nestkasten aanwezig in de fruitbomen in het zuidoosten van het plangebied. Beide kasten zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van uilen of (oude) sporen hiervan. B, beide waren niet aanwezig. Derhalve kan worden gesteld dat deze geen dienst doen als verblijfplaats voor steenuil. Boerenzwaluw is eveneens uitgesloten, hiervan zijn geen oude klei nesten vastgesteld in de te slopen

schuren. Dit was ook niet de verwachting omdat vee ontbreekt rondom het plangebied, hetgeen waar boerenwaluw van afhankelijk is. Sporen van kerkuil zijn wel vastgesteld in de meest zuidelijk gelegen schuur, dit betroffen slechts enkele braakballen en poepsporen in de hoek van de schuur. Gezien het gebrek aan geschikte holtes of planken en het slechts aanwezig zijn van een beperkt aantal sporen kan worden gesteld dat deze verblijfplaats slechts incidenteel wordt gebruikt. Dergelijke veelvuldig gebruikte verblijfplaatsen worden gekenmerkt door grote hoeveelheden braakballen (>30) onder planken, nestkasten of andere holtes in voornamelijk schuren. Het kan hierom worden gesteld dat de meest zuidelijk gelegen schuur incidenteel wordt gebruikt als verblijfplaats door kerkuil. Dit betreft geen vast- rust en verblijfplaats. In de overige schuren zijn geen sporen waargenomen van kerkuil. Daarnaast zijn er geen geschikte broedmogelijkheden aanwezig. Als laatste is huismus tijdens het veldbezoek niet vastgesteld binnen het plangebied, dit licht in de lijn van verwachtingen gezien het ontbreken van geschikte broedmogelijkheden in spouwmuren of onder dakbeschot. Er is geen pannendak aanwezig evenals spouwmuren, derhalve kan huismus op voorhand worden uitgesloten binnen het plangebied.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

In deze situatie zijn enkele vogelsoorten aangetroffen dan wel te verwachten waarvan de functionele leefomgeving jaarrond beschermd is. Het gaat onder andere om soorten als zwarte roodstaart, koolmees, pimpelmees, boomkruiper, boomklever, grote bonte specht, groene specht en spreuuw.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en het agrarisch gebied. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van het plangebied; houtduif, Turkse tortel, kauw, zanglijster, merel, roodborst, braamsluiper, grasmus, tuinfluiter, spotvogel, tjiftjaf, fitis, vink, putter, kneu en winterkoning.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Van steenuil, kerkuil, boerenwaluw en huismus is vastgesteld dat vaste- rust en verblijfplaatsen van deze soorten afwezig zijn. Derhalve is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Gelet op de beperkte omvang van de projectlocatie en het beperkte aanbod aan geschikt leefgebied voor deze soorten, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde algemeen voorkomende soorten. Er zijn in de omgeving voldoende alternatieve nestmogelijkheden en leefgebied aanwezig. Genoemde soorten zijn bovendien goed in staat alternatieve nestplaatsen te vinden. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is om deze redenen dan ook niet aan de orde.

Overige (broed)vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en de zeldzaamheid van de soort.

Vanwege de geschiktheid van de vervallen schuren en het braamstruweel voor broedvogels in het algemeen dient het bouwrijp maken van het plangebied (slopen, frezen etc.) buiten het broedseizoen te gebeuren (buiten de periode 1 maart tot en met 15 juli). Hierbij dient ook gelet te worden op het eventueel (tijdelijk) verwijderen van de steenuil kasten, dergelijke kasten worden veelvuldig door spreeuwen en kauwen gebruikt als broedlocatie. Indien broedvogels aanwezig zijn in deze kasten dient met deze te laten hangen totdat het broedsel is uitgevlogen. Overige werkzaamheden zoals de bouw en renovatie van de woning kunnen hierop volgend wel binnen het broedseizoen plaatsvinden.

Conclusie: het bouwrijp maken van het plangebied dient buiten het broedseizoen plaats te vinden om schade op aanwezig zijnde nesten van broedvogels op voorhand uit te sluiten.

5.4 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied (NDFF, 2021).

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. In het plangebied zelf zijn geen waterelementen aanwezig of in de buurt.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals kamsalamander of poelkikker, worden niet verwacht in het plangebied vanwege de aanwezige, ongeschikte habitat voor deze soorten. Zo ontbreken (voedselarme) waterelementen in of rondom het plangebied. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde amfibieën zonder provinciale vrijstelling rondom het plangebied (NDFF, 2021).

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De geplande ingreep zal naar verwachting leiden tot een tijdelijk en beperkt verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze

beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Gelderland een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, kunnen op basis van de aanwezige biotoop worden uitgesloten, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor amfibieën niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.6 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen watervoerende elementen (sloten, poelen, enzovoort) aanwezig. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen en zijn deze dan ook niet aanwezig.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Er worden dan ook geen effecten op beschermde vissen verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor vissen is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.7 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) is alleen één waarneming bekend van één foeragerend imago teunisbloempijlstaart. Deze zeldzame nachtvlinder is beschermd als Habitatrichtlijnsoort en komt voor in vochtige, halfopen landschappen en ruderaire terreinen in pionier stadia, waar waardplanten als harig wilgenroosje, grote kattenstaart en middelste teunisbloem aanwezig zijn. Deze waarneming van het imago, iets ten zuiden van het plangebied indiceert dat de soort voorkomt en zich waarschijnlijk voortplant in de omgeving rondom Brummen. Hier zijn voornamelijk ruderaire terreinen met veel middelste teunisbloem potentieel geschikt. Binnen het plangebied ontbreken deze waardplanten, ook is er geen sprake van een ruderaal terrein met pioniervegetatie of vochtige bodem met grote kattenstaart en harig wilgenroosje. Hierom kan worden uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het essentieel leefgebied van deze nachtvlinder.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied is geen essentieel leefgebied aanwezig door het ontbreken van geschikt biotoop en bijbehorende waardplanten. Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor ongewervelden niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6 Nader onderzoek kleine marterachtigen

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van ecologische kennis en aanwezige literatuur. Voor bunzing en wezel zijn geen kennisdocumenten of landelijk ingevoerde protocollen ingesteld.

6.1 Opzet veldonderzoek

Op basis van vier veldbezoeken is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van kleine marterachtigen als bunzing en wezel. Tijdens deze veldbezoeken zijn twee cameravallen geplaatst en is gezocht naar sporen in de vorm van prenten, latrines en prooiresten. Daarnaast is ook gelet op zichtwaarnemingen van de te onderzoeken soorten. De onderzoeken zijn uitgevoerd door N. Otten. Betreffende persoon is ecologische adviseur en werkzaam bij Eelerwoude (zie kader – ecologisch deskundige). In tabel 1 zijn de onderzoekdata weergegeven. Hierbij zijn tevens de starttijd en weersomstandigheden genoteerd.

Tabel 1. Type onderzoek, datum, start- en eindtijd, onderzoeker en de weersomstandigheden genoteerd per veldbezoek.

Datum	Type onderzoek	Start – eindtijd	Onderzoeker	Weersomstandigheden
22-12-2020	Veldbezoek Quicksan/Controle sporen	10:30 – 14:00	N. Otten	5 °C, regenachtig, bewolkt, windkracht 1 Bft.
16-02-2021	Plaatsen cameravallen/Controle sporen	13:07 – 14:05	N. Otten	8 °C, droog, half bewolkt, windkracht 1 Bft.
09-03-2021	Uitlezen/verplaatsen cameravallen/Controle sporen	16:13 – 15:15	N. Otten	11 °C, droog, licht bewolkt, windkracht 1 Bft.
26-03-2021	Uitlezen/ophalen cameravallen/Controle sporen	16:45 – 18:00	N. Otten	5 °C, droog, half bewolkt, windkracht 1 Bft.

6.2 Methode

Het onderzoek naar kleine marterachtigen als bunzing en wezel is nog volop in ontwikkeling. In proefopstellingen worden diverse methodes en technieken toegepast. Goede ervaringen zijn er met de zgn. 'struikroverval'. Dergelijke struikrovervallen bestaan uit een pvc-buis met venster waarbij een cameraval op 35 cm afstand van het lokmiddel (blikje sardientjes) is bevestigd. Het geheel wordt in de pvc-buis geschoven en vervolgens geplaatst (afbeelding 5). Door de beperkte grootte van het plangebied (circa 0,5 hectare) is voor het onderzoek gebruik gemaakt van twee struikrovervallen welke gedurende (ruim) vijf weken, op twee verschillende locaties, binnen het plangebied hebben gelegen (tabel 2 & afbeelding 6). Deze vier locaties hebben zich gericht op de slopen schuren (2 & 3) en het te verwijderen braamstruweel (1 & 4). Naast het onderzoek middels deze struikrovers is ook gericht gezocht naar sporen als prenten, latrines en prooiresten gedurende alle veldbezoeken. Als laatste is ook de NDFF geraadpleegd op waarnemingen van bunzing en wezel in de omgeving van het plangebied.

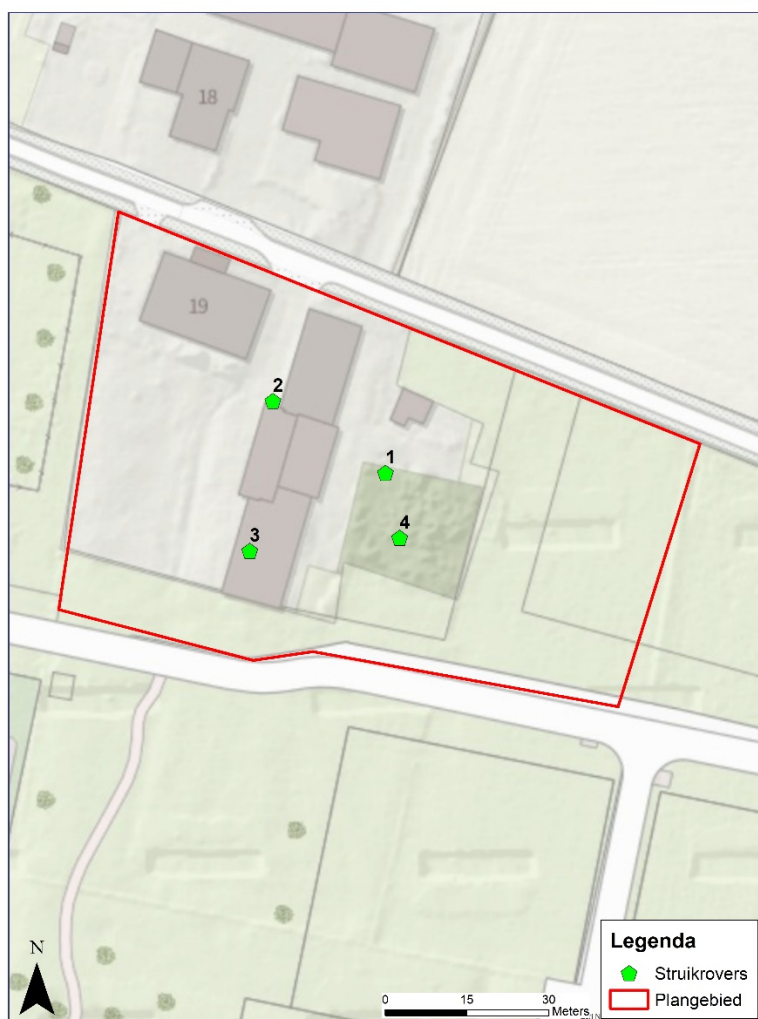

Afbeelding 5: Voorbeeld van de zogenaamde 'Struikrover'.

Tabel 2: Datum plaatsing struikrovers binnen het plangebied (zie voor locaties afbeelding 10).

Nr.	Datum plaatsing	Datum verplaatsen/ophalen
1 & 2	16-02-2021	09-03-2021
3 & 4	09-03-2021	26-03-2021

Nader onderzoek kleine marterachtigen, Brummen

Afbeelding 6: Locaties geplaatste struikrovers (ESRI, 2021).

6.3 Resultaten

Tijdens het uitlezen van de struikrovers zijn verschillende soorten zoogdieren (en vogels) vastgesteld waarbij het veelal ging op de gewone bosmuis (afbeelding 7) welke veelvuldig werd aangetrokken door de sardientjes (tabel 3 & 4). Hierbij zijn geen beschermde kleine marterachtigen vastgesteld. Deze nul-waarnemingen werden bevestigd door het geheel afwezig zijn van sporen in de vorm van prenten, latrines en prooiresten, binnen het plangebied. Beide soorten komen echter wel voor in de omgeving van het plangebied. Voor beide soorten geldt dat vrijwel alle waarnemingen bekend zijn, globaal 1 kilometer ten noorden van het plangebied rondom Oeken.

Tabel 3: waargenomen zoogdieren tijdens het struikroveronderzoek per camera.

Camera Nr.	Rosse woelmuis	Huisspitsmuis	Bosmuis	Veld/aardmuis	Haas	Bruine rat
Struikrover 1			X	X	X	X
Struikrover 2	X	X	X		X	
Struikrover 3			X			
Struikrover 4			X			

Tabel 4: waargenomen vogelsoorten tijdens het struikroveronderzoek per camera.

Camera Nr.	Zanglijster	Roodborst	Merel	Winterkoning	Heggenmus	Koolmees
Struikrover 1			X	X	X	
Struikrover 2			X			X
Struikrover 3	X		X	X	X	X
Struikrover 4						X

Afbeelding 7: Enkele waarnemingen vanuit de struikrovers met een gewone bosmuis (links) en winterkoning (rechts).

6.4 Effecten en ontheffing

Het onderzoek, onder andere door middel van cameravallen (struikrovers) heeft zich gericht op het vaststellen van de aanwezigheid van essentieel leefgebied en vaste rust- en verblijfplaatsen van kleine marterachtigen. Tijdens vier veldbezoeken is op geen enkele manier een spoor vastgesteld van beschermde kleine marterachtigen zonder provinciale vrijstelling, bunzing en wezel. Hierbij zijn geen prenten, prooiresten en latrines waargenomen in de potentieel geschikte schuren. Hiernaast is nader onderzoek uitgevoerd middels cameravallen, hierbij zijn alleen algemeen voorkomende soorten vastgesteld. Derhalve kan worden geconcludeerd dat binnen het plangebied geen vaste- rust en verblijfplaats aanwezig zijn van bunzing en wezel in de hier aanwezige bebouwing of beplanting. Daarnaast kan ook worden uitgesloten dat het plangebied dienst doet als essentieel foerageergebied voor één of beide soorten. Bunzing en wezel worden veel gezien, ten noorden van het plangebied rondom Oeken. Hier profiteren beide soorten vermoedelijk van het kleinschaligere landschap in de uitlopers van de Veluwe. Dergelijke kleinschaligheid is binnen het plangebied en de omgeving rondom Brummen in mindere mate aanwezig, dan in het gebied rondom Oeken. Op basis van het cameravallenonderzoek, het zoeken naar sporen en het bureauonderzoek kan gezamenlijk worden gesteld dat het plangebied geen functie heeft voor kleine marterachtigen als bunzing en wezel. Het uitvoeren van de geplande werkzaamheden is derhalve uitvoerbaar. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming bij de provincie Gelderland is derhalve niet noodzakelijk.

6.5 Conclusie

Uit het nader onderzoek Wet natuurbescherming is gebleken dat het plangebied geen functie heeft voor beschermde kleine marterachtigen zonder provinciale vrijstelling als bunzing en wezel. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming wordt hierom niet noodzakelijk geacht.

7 Conclusie

7.1 Beschermde soorten

7.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied, van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

7.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Kleine marterachtigen

Uit het nader onderzoek Wet natuurbescherming is gebleken dat het plangebied geen functie heeft voor beschermde kleine marterachtigen zonder provinciale vrijstelling als bunzing en wezel. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming wordt hierom niet noodzakelijk geacht. Wel geldt nog steeds de zorgplicht (zie 7.1.3 Algemene zorgplicht).

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

Vanwege de geschiktheid van de vervallen schuren en het braamstruweel voor broedvogels in het algemeen, dient het bouwrijp maken van het plangebied (slopen, frezen etc.) buiten het broedseizoen te gebeuren (1 maart tot en met 15 juli). Hierbij dient ook gelet te worden op het eventueel (tijdelijk) verwijderen van de steenuil kasten, dergelijke kasten worden veelvuldig door spreeuwen en kauwen gebruikt als broedlocatie. Indien broedvogels aanwezig zijn in deze kasten dient men deze te laten hangen, totdat het broedsel is uitgevlogen. Overige werkzaamheden zoals de bouw en renovatie van de woning kunnen hierop volgend wel binnen het broedseizoen plaatsvinden.

7.1.3 Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

7.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

Doordat er sprake is van tijdelijke, lokale verstoring waarbij effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven, er ter plaatse geen potentie is voor het ontwikkelen van habitattypen en er geen sprake is van externe werking, is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening middels het programma AERIUS-Calculator is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Deze stikstofberekening zal worden uitgevoerd en worden beschreven in een separate rapportage.

7.3 Bescherming houtopstanden

Mogelijk worden enkele wilgen in het westen van het plangebied gekapt. Deze beplanting valt buiten de bebouwde kom Boswet en is groter dan 10 are, derhalve dient hiervoor een kapmelding te worden gedaan bij de provincie Gelderland.

7.4 Gelders Natuurnetwerk

Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN en de GO. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

7.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten en natuurbeleid aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

7.6 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Literatuur

- ESRI. (2021). ESRI Nederland. Opgehaald van esri.nl.
- NDFF. (2021). *uitvoerportaal*. Opgeroepen op 2020, van ndff-ecogrid.nl: <https://ndff-ecogrid.nl/>
- Provincie Gelderland. (2021). *Kernkwaliteiten GNN GO*. Opgeroepen op februari 20, 2020, van [gelderland.maps.arcgis.com](http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc):
<http:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>

Soortinformatie:

- www.zoogdiervereniging.nl (kleine marterachtigen)
- www.vlindernet.nl (teunisbloempijlstaart)

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant....”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

www.eelerwoude.nl